

Een tijdig en kwalitatief goed Toekomstplan voor jeugdigen die verblijven in een residentiële instelling of pleeggezin

Gewenste beweging die we willen creëren

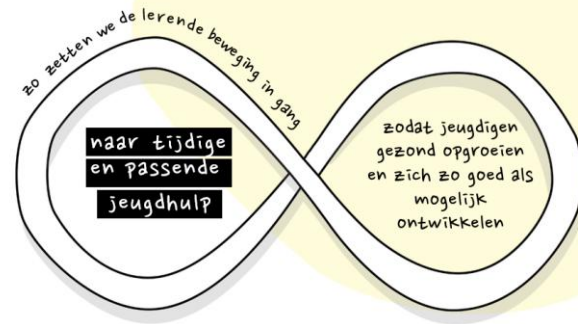
Vanuit de gezamenlijke [grondhouding](#) het tijdig op gang brengen van een kwalitatieve dialoog ten behoeve van een Toekomstplan van de jeugdige en het gezin, waarbij de focus ligt op 'terug naar huis'. Zicht krijgen op passende voortgang, inclusief de beschikbaarheid van passend aanbod. En op deze manier passende uitstroom bevorderen.

Wat hebben we gedaan

In dialoog met vier jeugdigen, die momenteel verblijven in een residentiële voorziening in regio Gooi en Vechtstreek, zijn ervaringen en inzichten opgehaald die bevorderend of belemmerend werken in het realiseren van de gewenste beweging. Deze jeugdigen zijn, ondersteunt door een gespreksleider en vergezeld van een begeleider/ouder, een avond met elkaar in gesprek gegaan onder het genot van een gevarieerde maaltijd.

Wat hebben we geleerd over het werken met de grondhouding

- Er moet een relatie zijn voordat jeugdigen het gesprek aangaan.
- Echt luisteren als professional levert veel op. Door stil te zijn, tijd te nemen en verdiepende vragen te stellen wordt er vanuit de jeugdigen best veel gedeeld met professionals.
- Jeugdigen voelen zich veelal niet gelijkwaardig behandeld. Er wordt in hun optiek eerder naar volwassenen (ouders) geluisterd dan naar hen. Zij voelen zich niet altijd gezien en serieus genomen.
- Samen met de jeugdige een toekomstplan maken en de regie over de vorm die het plan krijgt, draagt bij aan vertrouwen en resulteert in een beter bij de jeugdige passend toekomstplan.
- Wees nieuwsgierig naar elkaars perspectief. Dat wat voor jou vanzelfsprekend is, kan voor de ander niet het geval zijn.
- Het benutten van de expertise van een 'lotgenoot'/ ervaringsdeskundige draagt voor veel jeugdigen bij aan herkenning en erkenning van hun situatie en hun zijn. Daarmee heeft het een positief effect op de dialoog over de toekomst en het plan dat de uitkomsten van deze dialoog periodiek vastlegt.

Wat hebben we geleerd over het werken met de grondhouding

- Elke jeugdige is uniek en heeft zijn/haar eigen tempo. Nadenken over de toekomst en je wensen en ideeën hierover is niet voor iedereen even gemakkelijk. Er is dus geen vaste leeftijd aan te wijzen waarop het maken van een toekomstplan voor iedereen haalbaar en passend is. Sluit aan bij de leefwereld van de jeugdige en leg vast in het plan wat wel en niet al aan bod is gekomen in de dialoog die je als professional voert. Jeugdigen geven zelf aan dat de leeftijd van 14 jaar richtinggevend is.
- Het vastleggen van ideeën en wensen voor de toekomst heeft voor sommige jeugdigen een keerzijde. Het niet behalen van deze wensen kan als falen voelen en je blijven achtervolgen in dossiers. Het is belangrijk om de verwachtingen en het doel van het toekomstplan duidelijk en herhaaldelijk te benoemen. Het veranderlijke karakter van het toekomstplan moet voorop staan.

Wat is er nodig om met de grondhouding te werken en een tijdig en kwalitatief goed toekomstplan voor de jeugdige te realiseren?

- Kleinschaligheid in de woonomgeving voor jeugdigen die in residentiële voorzieningen of pleeggezinnen verblijven. Hierdoor ontstaat meer rust en ruimte voor de jeugdigen zelf en voor de professionals. Dit draagt bij aan een betere werkrelatie en daarmee aan een tijdig en kwalitatief goed toekomstplan voor de jeugdige.
- Passende financiering voor jeugdigen die deze vorm van zorg (tijdelijk) nodig hebben. Financiering die aansluit op de benodigde begeleidingsstijl en –tijd, inzet van lotgenoten/ervaringsdeskundigen, ruimte voor een continue waardevolle dialoog en periodieke vastlegging hiervan in een toekomstplan, mogelijkheid tot gericht ondersteunen van ouders/opvoeder en/of netwerk. Deze zorginhoudelijk en fysieke omgevingscomponenten meenemen in kostprijsonderzoeken die de tarieven bepalen.
- Kennis en kunde bij de professionals over het werken met de grondhouding met jeugdigen, hun ouders/opvoeders en samenwerkingspartners. Steun hierin vanuit hun organisatie (management, bestuur, beleid).
- Vanuit verantwoording het loslaten van het zien van een hulpmiddel (toekomstplan) als doel op zich. Toetsen en verantwoorden op het voeren van een tijdige en kwalitatieve dialoog met jeugdigen over hun toekomst. Hoe dit wordt vastgelegd (welke vorm/format) mag variëren. Het moet aansluiten bij de jeugdige.
- Een zorglandschap waarin zorgproducten/-voorzieningen en dat wat daar randvoorwaardelijk bij hoort (bv. een eigen woning, passend werk) beschikbaar zijn en op elkaar aansluiten, zodat er op- en afgeschaald kan worden in intensiteit van zorg indien passend bij de wens van de jeugdige, ouders en betrokken professionals.
- Als professionals in gesprek gaan en blijven met jeugdigen (en ouders). Zij hebben een schat aan informatie die helpend is om het samen anders en beter te doen. Dit periodiek organiseren binnen je eigen organisatie, voorziening helpt het te realiseren en het een vanzelfsprekend onderdeel te maken van je werkwijze.

Deelnemers van de pilot

- Leontine Oosterloo (Leger des Heils)
- Annemijn Doornenbal (de Rading)
- Leontiene de Wit (de Rading)
- Debby Dirkzwager (Youké)
- Petra Brugman (Youké)
- Yvonne Kok (Youké)
- Nicole Langley (Gemeente Gooise Meren)
- Antoinnette de Geus (Gemeente Gooise Meren)
- Shannon van IJkema (Ervaringsdeskundige)